

بررسی چالش‌های اجتماعی سیاست‌گذاری تقاضا و برنامه‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی

سید سیامک خرمی^۱ - آرش بقائی لاکه^۲

۱. مدیر گروه مدیریت انرژی موسسه بنیان دانش پژوهان

۲. کارشناس گروه مدیریت انرژی موسسه بنیان دانش پژوهان

s.khorrami@gmail.com

arashb@gmail.com

واژه‌های کلیدی: سیاست‌گذاری تقاضا - تغییر رفتار مصرف‌کننده انرژی - دیدگاه‌های انرژی - محیط مصرف انرژی - بهینه‌سازی مصرف انرژی - برنامه‌های اطلاع‌رسانی انرژی

چکیده

مدل‌های اقتصادی که جهت تعیین رفتار مصرف‌کنندگان انرژی و پاسخ آنها به برنامه‌های انرژی به کار می‌روند دارای فرض‌های ساده‌کننده‌ای هستند که در برخی موارد به طور کامل جوابگو نبوده و بسته‌های سیاستی را به چالش می‌کشند. یکی از چالش‌های پیش روی سیاست‌گذاران انرژی، مسائلی است که در حوزه‌ی اجتماعی و رفتاری بروز می‌کند که متأسفانه تا به امروز توجه چندانی در کشور به آنها نشده است. بنا بر درخواست معاونت برنامه‌ریزی وزارت نفت در پاییز سال ۸۷ مطالعاتی با هدف تعیین این چالش‌های اجتماعی آغاز گردید. مطالعات گسترده‌ای در این زمینه در کشورهای مختلف جهان از جمله در اروپا، کانادا و آمریکا از اواسط دهه هفتاد صورت گرفته است. مقالات و کتب متنوعی که حاصل پژوهش در نقاط مختلف جهان بوده، در این پروژه مورد مطالعه قرار گرفت و در نهایت چارچوبی برای تبیین چالش‌های اجتماعی مصرف انرژی بدست آمد. در این مقاله

سعی خواهد شد ابتدا به روشن کردن این نکته پرداخته شود که چرا اتکای محض به سیاست‌های قیمتی و برنامه‌هایی که صرفاً بر پایه‌ی تئوری‌های اقتصادی است جوابگوی فضای پیچیده‌ی مصرف انرژی نیست. در ادامه یک چارچوب برای بیان چالش‌های اجتماعی مصرف انرژی ارائه می‌گردد. این چارچوب شامل مواردی است که انتظار می‌رود سیاست‌گذاران پیش از تصمیم‌گیری و طراحی برنامه‌های کاهش مصرف انرژی به آنها دقت نمایند و در کنار سایر تحلیل‌های خود مورد استفاده قرار دهند.

مقدمه

آمارهای رسمی نشان می‌دهد که شدت مصرف انرژی در ایران نسبت به متوسط جهانی پنج برابر بیشتر است. این شاخص جهانی بی‌شک نگران‌کننده بوده و تداوم رشد مصرف انرژی با شرایط کنونی می‌تواند زیان‌بار و جبران‌ناپذیر باشد. بدین ترتیب بسیاری از بسته‌های سیاستی که در بخش